

ACTIVITATEA FIZICĂ ȘI SĂNĂTATEA ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ **PHYSICAL ACTIVITY AND HEALTH IN EUROPEAN UNION**

Rezumate - informații **Abstracts - informations**

Parteneriat între sportul pentru toți și o companie de asigurări pentru sănătate, în Slovenia. În ultimul număr al revistei noastre semnalăm un eveniment important, și anume *MOVE2010, Congres European Sportul pentru Toți și Sănătate – un parteneriat strategic, Frankfurt 20 – 24 oct. 2010*. Dintre numeroasele și interesantele documente/prezentări de la acest congres, care pot fi citite pe site-ul: <http://www.move2010.info/news/move2010presentationsonline>, ne-a atras atenția cea intitulată *Partnership of Sport for All with Health and Health Insurance Company in Slovenia* (http://www.move2010.info/files/MOVE2010_WEB/PPTs/Triglav.pdf), în care este vorba despre relativ originala (cel puțin pentru fostele țări comuniste) și fructuoasa colaborare, dintre Sportna Unija Slovenije (Uniunea Sportivă Slovenă - USS) și TRIGLAV, o companie de asigurări pentru sănătate. Parteneriatul, dorit a fi de cât mai lungă durată, rezultatul interesului comun al celor două entități pentru sănătatea durabilă a concetățenilor, se centrează pe următoarele obiective: ♦ consolidarea ofertelor psihosociale și de activitate fizică pentru sănătate, ♦ reducerea factorilor de risc, ♦ diminuarea problemelor de sănătate ale populației, ♦ convingerea cât mai multora de beneficiile activității fizice ♦ îmbunătățirea abilităților motorii ale slovenilor. În ce privește „contribuția” celor doi parteneri la proiect, USS, prin cele 31 de Cluburi pentru Sănătate (Healthy Clubs), oferă 20 de programe de activități fizice pentru sănătate, peste 35 coordonatori de club, peste 150 de instructori, metodologii specifice de evaluare inițială și de urmărire a evoluției – rezultatul fiind că, în ultimii 3 ani, a crescut cu 10% numărul celor activi din punct de vedere fizic – în timp ce compania de asigurări oferă polițe mai avantajoase, asiguraților care fac dovada unui stil sănătos/activ de viață.

Cât privește beneficiarii acestui proiect, este de la sine înțeles că pe lângă publicitatea pe care cei doi parteneri și-o fac unul altuia, în publicațiile și pe site-urile proprii, cel mai mult câștigă acei cetățeni care se decid să profite – în sensul bun al cuvântului – într-o măsură cât mai mare, pe o durată cât mai lungă și nu doar din perspectiva discount-urilor la care pot accede – de diversitatea de oferte ale respectivului parteneriat.

PASEO - Physical Activity Among SEdentary Older People (Activitatea fizică în rândul persoanelor vârstnice sedentare), un proiect ce lucrează efectiv pentru bătrâni, în 15 țări europene. În ultimii ani au apărut numeroase programe și acțiuni destinate promovării activității fizice în rândul vârstnicilor, dar continuă să

se constate un dezechilibru între lansarea de programe și intențiile anunțate și punerea lor efectivă în aplicare. Este o realitate desigur nesatisfăcătoare, pe care PASEO – programat să dureze 30 de luni (ianuarie 2009 – iulie 2011) și finanțat de Comisia Europeană cu 800 000 euro – își propune să o îmbunătățească. Coordonatorul proiectului este Institute of Sport Science and Sport University Erlangen-Nürnberg, iar parteneri îi sunt alte 26 de universități și instituții din următoarele țări: Austria, Belgia, Cehia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Italia, Lituania, Olanda, Norvegia, Polonia, Portugalia, Spania și Suedia. PASEO își propune să îmbunătățească implementarea programelor de promovare a activității fizice pentru vârstnicii sedentari (AFVS), prin întărirea politicilor naționale, în planul următoarelor domenii cheie: ♦ construcția de capacități intersectoriale, prin coagularea acțiunilor organizațiilor din sectoare diferite (sănătate, protecția socială, sport), în scopul eficientizării eforturilor lor de a promova AFVS ♦ întărirea capacităților intraorganizaționale (personal, resurse, cooperare), în același scop.

Până în ianuarie 2010 una dintre principalele activități a fost stabilirea de alianțe intersectoriale, la nivel regional sau național, în toate țările participante. Urmând ca, în continuare, sub îndrumarea partenerilor naționali ai proiectului, aceste alianțe să se implice intensiv într-o serie de întâlniri și acțiuni sistematice, de promovare a AFVS.

În ideea unificării viziunilor și acțiunilor de la nivelul întregului proiect, 10 dintre parteneri au fost desemnați să întocmească un fel de ghiduri, numite „pachete de lucru” (work package). Din păcate însă, până la momentul redactării prezentei semnalări, pe site-ul special dedicat - http://www.paseonet.org/work_program_1.html - pot fi accesate doar următoarele 7 pachete de lucru: 1. Evaluarea capacităților existente privind AFVS, 2. Constituirea alianțelor naționale pentru întărirea acestor capacități, 3. Dezvoltarea capacităților, 4. Monitorizarea și întărirea lor, 8. Coordonarea PASEO, 9. Diseminarea rezultatelor și 10. Evaluarea finală a proiectului. Detalii despre aceste pachete de lucru, precum și multe alte informații, pot fi găsite pe <http://www.paseonet.org/>.

Raportul final de evaluare a Platformei Europene pentru Acțiune privind Dieta, Activitatea Fizică și Sănătatea – iulie, 2010. La 5 ani de la lansarea sa, în martie 2005, s-a realizat această evaluare a Platformei, în scopul de a se aprecia măsura în care ea a reprezentat un instrument eficient de luptă împotriva obezității, generând impactul așteptat asupra politicilor naționale în domeniu. Raportul

este rezultatul analizei unor interviuri și a răspunsurilor la 23 de întrebări, adresate actualilor și foștilor membri ai platformei, precum și unor importanți factori de decizie din țările membre UE. Ca o remarcă, menționăm că o destul de mare parte din cele 137 pagini ale documentului este dedicată metodologiei de lucru, în opinia noastră foarte complicată și prea preocupată de amănunte lipsite de relevanță. În plus, la fel ca și alte documente europene de acest gen, materialul este prea stufos, greu de urmărit, motiv pentru care vom reține din el doar câteva concluzii mai importante, pentru alte informații invitându-i pe cei interesați să viziteze site-ul:

http://ec.europa.eu/health/nutrition_physical_activity/docs/evaluation_frep_en.pdf

Întrucât, potrivit celor ce l-au întocmit, după numai 5 ani de la lansare ar fi prea devreme să se aprecieze dacă Platforma a avut un efect real în ce privește obiectivele *generale*, raportul își propune să răspundă doar la întrebarea dacă ea și-a îndeplinit cele trei obiective *specifice* și anume de a asigura un cadru optim pentru a) dialog, b) acțiune, c) de a avea un impact sesizabil, asupra politicilor naționale și comunitare în domeniu. Pentru fiecare dintre aceste aspecte s-au redactat și unele recomandări de viitor.

Cu privire la asigurarea cadrului de *dialog*, raportul conchide că Platforma reprezintă un proces inovativ care reunește actori cu interese foarte diferite și chiar antagonice, dar că, până acum, sectorul educație a fost mai slab reprezentat, în timp ce acela al activităților fizice necesită și el mai multă vizibilitate. Per total, există un element de confruntare între membrii „non-profit” și cei „profit”, iar acțiunile comune sunt încă rare. Ca și recomandări strategice, se propune încurajarea mai consecventă a dialogului, Comisia Europeană (CE) trebuind să-și facă mai puternic simțit rolul de mediator.

Una dintre caracteristicile cheie ce diferențiază Platforma, în raport cu alte forum-uri naționale sau internaționale, este focalizarea pe *acțiune* și nu doar pe dialog. În acest scop, o condiție de a deveni sau rămâne membru, este să te implici, sau să inițiezi/realizezi cel puțin o acțiune în spiritul și în domeniile circumscrise Platformei. Statistica arată că de la lansarea Platformei, au fost înregistrate 292 de acțiuni, majoritatea dintre ele (56%) aparținând educației pentru un stil sănătos de viață. Se poate spune, așadar, că Platforma a generat un număr mare de acțiuni specifice în domeniul cheie, numai că, probabil, multe dintre ele ar fi fost realizate și dacă ea n-ar fi existat. Pentru viitor s-ar impune o mai mare deschidere a membrilor și pentru acțiuni diferite de ale lor și o concentrare mai susținută pe grupurile populaționale vulnerabile.

În încheiere, raportul se referă la *impactul* Platformei asupra politicilor și reține faptul că un asemenea impact s-a făcut prea puțin vizibil, mai mult în ce privește măsurile pe plan comercial și publicitar pentru produsele alimentare. Prin efectul asupra alimentației copiilor se speră că ele vor contribui măcar la stoparea înmulțirii cazurilor de obezitate. Se consideră totuși că nu este posibilă creionarea unor concluzii definitive, dar că, dacă este să se redacteze totuși una, ea s-ar înscrie mai curând în categoria insuficiențelor, deoarece, în special cu privire la activitatea fizică, nu prea pot fi enumerate exemple concrete, din care să rezulte că Platforma a avut un impact cert asupra politicilor, mai ales naționale. O explicație pentru această stare de lucruri ar fi realitatea, deloc convenabilă, că se știe prea puțin despre Platformă în afara Platformei însăși. De unde și recomandarea ca ideile și acțiunile sale să fie făcute cunoscute, prin toate mijloacele, într-o măsură mult mai mare decât s-a realizat până acum.

Gheorghe Dumitru